

ACCOUNTICA Miesięcznik

Nr 27/Sierpień 2011/www.gierusz.com.pl

Spis treści:

1. **Coraz bardziej pracochłonny audyt**- prof. dr hab. J. Gierusz

Przedruk wywiadu udzielonego RZECZPOSPOLITEJ.

Coraz bardziej pracochłonny audyt

Rzeczpospolita 16-05-2011,

źródło: archiwum prywatne

Rz: Jakie zmiany czekają audytorów w związku z nową koncepcją sprawozdania finansowego?

Prof. dr hab. Jerzy Gierusz, kierownik Katedry Rachunkowości Uniwersytetu Gdańskiego: Jednym z głównych nurtów przemian współczesnej rachunkowości jest odejście od kosztu historycznego na rzecz wyceny w wartości godziwej. Pozostałe dwa kierunki ujednoczenie formuły sprawozdania finansowego oraz próby rozszerzenia jego zakresu.

Najbliższa przyszłość będzie poważnym wyzwaniem dla audytorów. Wspólny projekt przygotowywany przez IASB i FASB oparty jest na zasadach spójności i dezagregacji. Zakłada on daleko posuniętą detalizację informacji, co wymagać będzie od audytorów selekcji i syntezy danych. Poza odmiennymi kryteriami klasyfikowania poszczególnych pozycji pojawi się też dodatkowy obszar badania, jakim są współzależności pomiędzy sekcjami i kategoriami sprawozdań: z sytuacji finansowej, z całkowitych dochodów oraz z przepływów pieniężnych.

W jakim kierunku zmierzają próby rozszerzenia sprawozdania finansowego?

Coraz więcej firm wzbogaca swoje sprawozdania finansowe o nowe obszary: społeczną i środowiskową odpowiedzialność biznesu, zasoby intelektualne, identyfikację i ocenę ryzyka, na jakie narażone jest przedsiębiorstwo, oraz realizowane strategie rozwoju. Oczekuje się, że biegły rewident w swym raporcie odniesie się też do tych zagadnień.

Sprawozdania finansowe opisują zatem coraz bardziej złożoną rzeczywistość gospodarczą, przez co procedury ich przygotowania stają się skomplikowane, a identyfikowanie w nich wartości oparte są głównie na szacunkach. W efekcie audyt tych sprawozdań staje się coraz bardziej pracochłonny, czasochłonny i wymaga znacznie wyższych kwalifikacji. Obarczony jest też wysokim ryzykiem wydania nietrafnej opinii.

Jakie są bariery realizacji zadań audytu?

Paradoksalnie w zaistniałej sytuacji na rynku usług audytorskich panuje ostra

konkurencja cenowa, a nie oparta na kryteriach jakości i niezależności. Prowadzi to do spadku cen za usługi. Niskie ceny skutkują dążeniem do redukcji kosztów badania, co osiąga się poprzez standaryzację procedur, zatrudnianie asystentów o ograniczonych kwalifikacjach i skracanie czasu badania. Rodzi to realne niebezpieczeństwo złej jakości usług. Towarzyszy temu naruszanie niezależności: koncentracja rynku, ograniczona rotacja, pozyskiwanie znacznej części przychodów od jednego klienta. W efekcie sporo klientów jest rozczarowanych wynikiem audytu, bo ich zdaniem nie wnosi on wartości dodanej. Wielu traktuje audyt jak zbędną kosztowną i prawnie wymuszoną procedurę. Inni wywierają presję na audytorów w celu uzyskania oczekiwanej opinii, zgodnie z zasadą: „płacę- to wymagam”.

Które propozycje zielonej księgi uważa pan za istotne, mogące poprawić zaufanie do rynku audytorskiego?

Jak stwierdza zielona księga „badanie sprawozdań finansowych powinno być głównym czynnikiem działającym na rzecz stabilności finansowej,

gdyż daje pewność co do prawdziwej kondycji finansowej wszystkich spółek”. Autorzy tego dokumentu dostrzegają, iż poprawy jakości usług biegłych rewidentów nie osiągnie się jedynie poprzez mnożenie organów kontroli. Propozycje zielonej księgi, które moim zdaniem w dłuższym okresie przyczynić się mogą do podniesienia poziomu audytu, to stworzenie „paszportu europejskiego” dla biegłych rewidentów, co pozwoliłoby im świadczyć usługi na obszarze całej UE. Ponadto proponuje się: powoływanie konsorcjów do badania sprawozdań finansowych z udziałem MŚFA, przyznawanie europejskich certyfikatów jakości firm audytorskich, utworzenie ogólnoeuropejskiego rejestru audytorów z jednolitymi wymaganiami kwalifikacyjnymi, o jednolitych przepisach dotyczących zarządzania, własności i niezależności, przy jednym organie regulującym. Szczególnie ważne wydaje się wprowadzenie obowiązku badania sprawozdań finansowych dla MŚP oraz zacieśnienie współpracy między Komitetem ds. Audytu, biegłym rewidentem i audytorem wewnętrznym.

Rozmawiała Wiesława Moczydłowska